
Anbudet

Eskilstuna - Strängnäs

Släktforskarförening

Medlemstidning för Eskilstuna-Strängnäs Släktforskarförening

Nr 4 - 2019

*Sittande: Maria min mm mm och bakom henne står Ida min mm m. Den lilla flickan med dockan är Hanna.
Bilden tagen slutet av juli 1910. Läs vidare på ss. 12-13.*

Innehåll

Ordförandespalten.....	2
Rapport från temakväll i Strängnäs.....	3
Min Pappa var frivillig soldat.....	4
Rapport från höstmötet 2019.....	6
Reservryttarens dotter.....	7
Min släktforsarsafari 2019.....	9
Kalendarium för ESSFs aktiviteter i Strängnäs våren 2020.....	10
Aktivitetsgruppen i Eskilstuna.....	11
Nya medlemmar.....	11
Min DNA-träff.....	12
Ny lokal i Eskilstuna.....	14
Stallarholmens hembygd-förening.....	15
Boktips.....	16
Tredje och sista delen av Börje Boys släktberättelse.....	17
De geometriska kartorna 1630-1655.....	19

Ordförandespalten

Hösten har gjort sitt intåg och snart är det jul. Vi har avverkat ett höstmöte där vi diskuterade vår nya lokal som vi tar i besittning vid årsskiftet. Det fanns naturligtvis olika åsikter både för och emot flytten vilket var ganska väntat. Huvudskälet till flytten är i första hand ekonomiska. Vi sparar en hel del kostnader genom att flytta. Se separat artikel i denna tidning.

Lördagen den 18 januari är det Släktforskningens dag. Detta uppmärksammas i Eskilskällan Biblioteket Eskilstuna och Multeum Biblioteket Strängnäs. I Eskilstuna tänkte vi passa på att, för dom som är intresserade, gå ca 200 meter och visa upp vår nya lokal i Medborgarskolan.

Nästa år fyller vår förening 40 år och det kommer vi att uppmärksamma med tre olika aktiviteter.

- Anbudet nr 1 - 2020 kommer att bli ett "Jubileumsnummer" med lite fler sidor och lite tillbakablickar på de 40 år som gått.
- Vid årsmötet kommer vi att bjuda på lite extra god förtäring.
- Till släktforskardagarna i Skövde i slutet av augusti erbjuder vi en subventionerad bussresa för 100:- per medlem.

Göran Olofsson, som under några år ordnat med olika aktiviteter och föredrag i Eskilstuna slutar med detta till årsskiftet. Vi tackar Göran för en värdefull arbetsinsats under dessa år. Gun Sundberg håller på och bildar en grupp som skall ta över efter Göran. Vi får se hur mycket som de hinner ordna till vårterminen.

Som vanligt har vi öppet hus i våra lokaler i Eskilstuna (ny lokal) och Strängnäs där medlemmarna är välkomna att använda våra datorer för släktforskningen. Öppettider framgår dels på annan plats i denna tidning dels på hemsidan.

Som vanligt efterlyser vi personer som vill hjälpa till i föreningen med något. Är du intresserad av att bidra med något, eller känner du någon annan som kan tänkas vara intresserad, så hör av dig till någon i styrelsen.

Kjell Ivarsson
Ordförande

Eskilstuna - Strängnäs

Eskilstuna - Strängnäs
Släktforskarförening

Föreningslokal Eskilstuna (fr o m 2020)

J A Selanders gata 1, 632 20 Eskilstuna
info@essf.se

Föreningslokal i Strängnäs

c/o Studieförbundet
Källgatan 3 A
645 31 Strängnäs

Medlemskap

Medlemsavgift	250.-/år
Familjemedlem	150.-/år
Ungdom upp till 23 år	50.-/år

Bankgiro

805-3431

Styrelse

Ordförande Kjell Ivarsson 016-12 35 91

Vice ordf. Hans Liljenstolpe 0152-201 78

Sekreterare

HåkanOlle Larsson 070-665 29 39

Kassör Christer Ståhl 0159-315 64

Ledamot Eskil Ward 0152-183 45

Ledamot Mats Adolfsson 070-356 08 03

Ledamot Gun Sundberg 070-144 25 33

Kommittéansvariga

Se hemsidan www.essf.se

Revisorer

Britt-Marie Andersson 016-940 03

Marie Cypriansen 016-14 59 18

Valberedning - Sammanställande

Oskar Nilsson 070 - 089 32 05

Webbmaster

HåkanOlle Larsson 070-665 29 39

Se mer information på vår hemsida
www.essf.se

Anbudet

Ansv. utgivare Kjell Ivarsson

Redaktion

Sven Kullman (ansvarig) 016-12 62 87

sven.kullman@telia.com

Åke Ellin 070-580 21 04

Lena Sundin Andersson 073-615 53 57

Gunilla Thörne 0152-186 63

Ann-Sofie Johansson 070-493 31 38

Teknisk redaktör

HåkanOlle Larsson 070-665 29 39

reproconsult@telia.com

Önskar du kontakta någon av
skribenterna i detta nummer,
hör av dig till redaktionen.

Eftertryck eller citat

För gärna göras ur Anbudet under
förutsättning att källan och författaren anges.

Inbetalning av medlemsavgiften för 2020

Ett nytt år närmar sig och därmed dags att betala in medlemsavgift, senast 31 januari 2020 skall detta göras enligt föreningens stadgar.

Du/Ni får inget inbetalningskort hemskickat separat. Inbetalningskort finns på sista sidan i Anbudet 2019 nr 4 (denna tidning). För de som behöver inbetalningskort, går det bra att klippa ut detta från tidningen.

Avgiften för 2020 är:
Fullbetalande medlem 250 kronor
Familjemedlem 150 kronor
Ungdom (upp till 23 år) 50 kronor
Inbetalning sker till bankgiro 805-3431 eller Swish 123 667 63 32.

Ange att det avser årsavgift 2020. Om du betalar in för någon annan ange detta, underlättar för kassören att hålla koll på vilka som betalt. Skulle något vara oklart eller om du/ni har frågor kontakta kassören, telefon 070-954 11 73 eller e-post; kassor@essf.se

Styrelsen

Rapport från temakväll i Strängnäs

Tisdagen den 8 oktober var det Temakväll i ESSF:s regi i Strängnäs! Ämnet var *Arkiv Digital Allt i ett* eller rättare sagt webbtjänsten *AD online*.

Att ämnet intresserade var helt klart då Kerstin Nilsson som höll i det hela dragit till sig tjugo intresserade åhörare.

Kerstin började med att visa AD:s hemsida, som innehåller olika produkter. Därefter visade hon hur man söker upp kyrkböckerna på det enklaste sättet. Vi fick också veta att man kan spara sidor under bokmärken.

Vidare så gick hon in på hur man kopierade källhänvisning och även hur man kopierade sidor.

Nu var det dags för registersök, där fanns mycket smått och gott att "grotta" ner sig i.

BiS, Sveriges befolkning under 1860-1947, Sveriges

Kerstin Nilsson

befolkning 1940, 1950, 1960, 1975 och 1985.

Stockholms befolkning 1945, Boupp-teckningsregister, Värnpliktskort, Svenskar i USA 1940.

Emigranter, Födda delar av Sverige, Vigda delar av Sverige, Döda delar av Sverige, Porträttsamling, Jordbruksräkning 1944, Båtmansrullor, Personal vid Papyrus, Innehållsförteckning SCB, Innehållsförteckning mantalslängder, Innehållsförteckning Generalmönster-rullor.

Efter nästan 2 timmars lyssnande var man "fullstoppad" med visdom och hade fått flera Ahaupplevelser, så nu är det

bara att sätta igång att söka på stort och smått.

Lena Sundin Andersson

Min Pappa var frivillig soldat

När jag först blev medveten om att min Pappa frivilligt hade varit i Finland, för att försvara landet mot ryssarna, är svårt att säga. Jag hade nog hunnit gå några år i folkskolan innan detta blev en realitet för mig och jag tror att det går att koppla till att mina lek- och klasskamrater lade märke till att min Mamma talade annorlunda än alla andra i vår omgivning. Jag kunde då berätta att hon kom från Finland och där pratade man litet annorlunda svenska och att Pappa hade varit där som "frivillig" och då träffat min Mamma. Men vad detta med "frivillig" egentligen innebar hade jag säkerligen inget begrepp om och än mindre hade mina kamrater det.

Idag kan jag konstatera att det nog har varit likadant i alla år. I olika sammanhang har jag haft anledning att nämna att Pappa varit frivillig i Finland men jag kan inte påminna mig att jag fått någon som helst reaktion på det. Varför? Jag har dragit slutsatsen att det berott på okunskap och/eller bristande inlevelseförmåga.

Men om någon hade frågat mig mera ingående om Pappas tid som frivillig hade jag inte haft så mycket att berätta. Jag hade kunnat berätta att han just börjat i Marinens underofficersskola när Vinterkriget bröt ut och att en av hans lärare där, kapten Egon Ternberg, hade fått med sig i stort sett hela klassen som frivilliga till ett luftvärnsbatteri på ön Runsala utanför Åbo och att han där deltagit i försvaret under 60 dagar och i samband med ett besök i Åbo under en permission träffat sin blivande hustru.

Mer än så visste jag inte och jag kan nog hävda att Pappa inte heller någonsin berättade för mig och mina två systrar så mycket mera. Samtidigt tror jag inte att han medvetet undanhöll oss sina upplevelser från kriget men vi frågade ju inte heller om dem.

Mitt intresse för vår familjehistoria väcktes på allvar för ca. 20 år sedan och har kommit att dominera min tid som pensionär. Då var Pappa redan död så det var för sent att fråga ut honom men han efterlämnade en dagbok han fört under Vinterkriget, den enda dagbok som han mig veterligen skrivit. Den tillsammans med bevarade brev mellan honom och hans blivande hustru samt hans vapenbroders, Albin Edlund, bok *"Svenska marinens frivilliga i Finland 1939-1940"* har gett mig en ingående bild av hans krigartid i Finland.

Kapten Ternbergs officiella *"Redogörelse för verksamheten vid Svenska frivilligkårens Marindetachment (Luftvärnsbatteri)"* tycker jag ger intrycket av att "expeditionen" till Run-

sala varit tämligen oskyldig. Pappas dagbok liksom Albin Edlunds berättelse vittnar om motsatsen. Batteriet utsattes för direktanfall vid flera tillfällen med bombkrevader i och mycket nära inpå det. Ingen blev allvarligt skadad. I Pappas dagbok som i början har mycket "teknisk karaktär" dyker det senare upp noteringar som vittnar om obehag, rädsla och frustration. "Önskar att vi var lika skyddade" – som ett annat luftvärnsbatteri. "Skumt är det när de kommer, skumt när dom inte kommer. Hela tillställningen börjar gå mig på nerverna." "Jag tror att kriget på hemmafronten äro ganska nervpåfrestande."

Men – som sagt – om dessa känslor hörde jag aldrig ett ord, inte ens under hans sista tid då han stundtals var förvirrad och pratade om andra obehagliga upplevelser, upplevelser ombord på jagare som "patrullerade" i Östersjön – Finska viken. Eller lämnade upplevelserna från Vinterkriget inga spår? Balanserades negativa upplevelser av positiva?

Det är ingen tvekan om att Pappa även hade en hel del positiva upplevelser. Bland annat kan nämnas hans flitiga brevkorrespondens. "Konstigt att man fått så mycket vänner i en hast. När man var hemma gav alla fan i en, nu får jag minst ett brev om dagen." Jag tror Pappas självkänsla växte. Vidare tror jag att kapten Ternberg kom att betyda mycket för Pappa. Kanske han rentav såg en fadersgestalt i Ternberg som gav trygghet och visade empati och engagemang. Detta skall ses mot bakgrunden av att Pappa som nybliven tonåring blivit faderlös och att familjen allmänt hamnat i en pressad situation och som väl också blev den direkta orsaken till att Pappa hamnade i Skeppsgossekåren och att han som 15-åring skrev på ett 9-årigt kontrakt med Marinen. Pappa och Mamma hade fortsatt kontakt med Ternberg fram till dennes död.

Genom förälskelsen och kontakten med blivande släktingar öppnades dörren till en helt ny värld, fylld av glädje, värme och respekt för sin nästa. Denna dörr till våra släktingar i Finland har alltid stått öppen vilket Pappa i hög grad uppskattade livet ut. Inget ont utan att det för något gott med sig.

Jag har många, många minnesbilder av när Pappa sitter och pratar med någon av sina svågrar i Finland som förstås alla hade erfarenheter från kriget. Jag vet ju inte vad de talade om men kanske talade de om sina krigsupplevelser. De talade ju då med någon som kunde förstå det som berättades. Och det är något som jag tror är mycket viktigt, att kunna tala med någon som genom egna erfarenheter verkli-

gen förstår det som avhandlas.

När jag började med mitt släkthistoriska arbete blev jag mycket irriterad över den ”locket-på-attityd” jag möttes av när jag försökte intervjua mina släktingar angående mera känsliga, ”ömtaliga”, frågor. Och dit hörde krigsupplevelsena. I dag har jag en helt annan förståelse och respekt för ”tystnaden”.

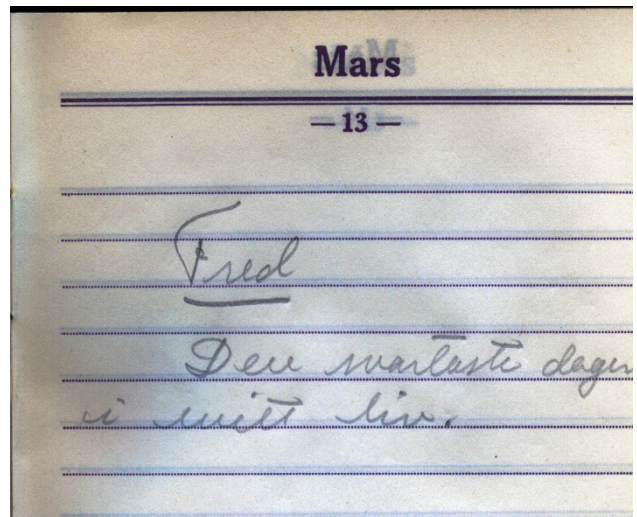
Men varför pekade Pappa aldrig ut platsen för luftvärnsbatteriet när vi med båt passerade den på våra otaliga resor mellan Sverige och Finland? Varför? Jag får inte svar på frågan. Men nu har jag varit där i sällskap med bland annat mina systrar och det blev en stark upplevelse. Platsen blev som en symbol för våra egna liv. Det var där allt började.

Men åter till Pappas tystnad. Jag har med tiden förstått att det fanns tillfällen då Pappa varit rädd för att personer i hans omgivning skulle ha trott att han haft nazistsympatier, att han gått ut i kriget sida vid sida med Tyskland. Detta var något han absolut tog avstånd ifrån, men det kan ha bidragit till hans tystnad. Han var innerst inne mycket stolt över att ha ställt upp på devisen ”Finlands sak är vår”, något som han fick mycket uppskattning för av inte minst sin släkt i Finland.

Sammanfattningsvis vill jag säga att jag aldrig ifrågasatt min Pappas deltagande som frivillig i Vinterkriget och jag har aldrig heller konfronterats med någon som gjort det. I

ärligheten namn skall jag dock upprepa det jag redan sagt en gång nämligen det att jag först för cirka 20 år sedan började intressera mig för släktens historia och därmed för Pappas deltagande i Vinterkriget. I dag känns det viktigt för mig att föra vidare den kunskap jag nu besitter i frågan. Rent konkret kan jag exemplifiera det med att jag vintern 2009–2010 dag för dag mailade ut Pappas dagboksanteckningar, som skrivits exakt 70 år tidigare, till mina syskon och söner. I min bokhylla står också boken *Den långa, långa resan* med text av Rose Lagercrantz och med bilder av Ilon Wikland. Med den i handen kommer jag för mina barnbarn berätta att deras pappas farfar var soldat i ett krig, men att soldater inte bara dödar och förstör – deras främsta uppgift är att rädda och bevara.

Men det är en annan saga.

Sista anteckningen i min Pappas dagbok.

Den korta dagboksanteckningen kan väcka frågan: ”Ville han inte ha fred?” Självklart ville han det. Men 15 000 döda och ett okänt antal för all framtid invalidiserade människor tillsammans med de synnerligen hårda fredsvillkoren; 10 % av Finlands jord gick förlorad, 650 000 människor måste lämna sina hem och söka sig nya, 42 % av Finlands produktion av sågade trävaror gick förlorad, landets export minskade med 2,6 miljarder mark per år, industriproduktionen minskade med 22 %, Saima kanal förlorades, Trångsund - världens största trävaruexporthamn - kom i ryska händer, osv, gav denna svarta känsla.

Sven Kullman

Första sidan av Åbo Underrättelser från torsdagen den 14 mars 1940.

Rapport från höstmötet 2019

Lördagen den 26 oktober samlades ett 60-tal medlemmar från Eskilstuna-Strängnäs Släktforskarförening för föreningens årliga höstmöte. Mötet inleddes traditionsenligt med ett föredrag. Denna gång var det Kerstin Maurd och Kristian Lundeberg, som berättade om den kände Enköpingsläkaren Ernst Westerlund.

Ernst Westerlund föddes 1839 som son till kyrkoherden i Öregrund. Han tog studenten 1858 i Uppsala och började därefter studera medicin. Under studietiden dog hans far. Då hans två bröder tidigare dött fick Ernst lov att parallellt med studierna arbeta som informator för att kunna försörja även sin mor och syster. 1864 deltog han i dansk-tyska kriget som frivillig militärläkare. 1867 blev han färdig med studierna och fick tjänst som stadsläkare i Enköping.

Ernst Westerlund började som gynekolog, men blev framför allt känd som nervläkare. Tidens ”modesjukdom” var neurasteni, närmast vad vi idag skulle kalla utmattningssyndrom och ansågs ofta vara en inbillningssjuka. Ernst insåg dock tidigt att själsliga krämpor också kunde leda till kroppsliga dito. Hans behandling gick ut på s.k. regimterapi, där han ordinerade hur mycket och när patienten skulle äta, sova, motionera och vila. Patienterna avkrävdes fullständig lydnad, annars avbröts behandlingen.

Ernst Westerlund fick snabbt mycket gott rykte och patienterna strömmade till först från omgivningen, sedan från hela landet och till slut även från utlandet. 1886 avsade sig Ernst stadsläkartjänsten och blev verksam privat. Hans sväger efterträdde honom som stadsläkare. På 1890-talet hade verksamheten växt så mycket att 300 patienter fanns inneliggande på ett 40-tal sjukhem belägna i bland annat stadshotellet och större gårdar i omgivningen. Enköping hade vid denna tid 3500 innevanare.

Ernst Westerlund träffade ofta 60 patienter per dag under sin mottagning och sina sjukbesök. Han hade inte tid att skriva journaler, därför finns inga bevarade. Ernst fortsatte med sin stora verksamhet ända upp i 70-årsåldern. Från 1907 försökte han dra ner på verksamheten, men han fortsatte som läkare fram till sin död 1924. Han är begravd vid Vårfrukyrkan i Enköping.

Ernst Westerlund

Kristian Lundeberg, dotterdotterson till Ernst Westerlund berättade om familjen. Ernst gifte sig 1868 med Nina Floderus, som kom från godset Halmbyboda där Ernst varit informator. De fick två döttrar och en son. Äldsta dottern Dorotea gifte sig med den ryske greven Leo Tolstoy d.y., son till den store författaren med samma namn och tidigare patient till Ernst Westerlund. Paret levde först på familjegodset i Rysland och senare i St. Petersburg. Därifrån flydde de 1917 landvägen till Sverige. De fick tio barn. Ett av dem var dottern Nina, föredragshållarens mor.

Efter kaffepaus vidtog mötesförhandlingarna.

Den stora diskussionspunkten rörde föreningens lokal i Eskilstuna. Om lokalen behålles skulle nästa års budget sluta på -48 000 kr och föreningen vara bankrutt om tre år. Styrelsen har nu funnit en alternativ lösning, så gott som identisk med den i Strängnäs. Enligt detta förslag skulle man i Eskilstuna säga upp nuvarande lokal per 1/11. Uppsägningstiden är tre månader. Efter årsskiftet disponeras i stället en lokal hos Medborgarskolan. (*Se separat artikel i denna tidning.*) Denna lösning medför att nästa års budget skulle gå nästan jämnt upp.

Styrelsen efterlyste synpunkter på förslaget. En hel del frågor ställdes och både positiva och negativa synpunkter framfördes. Därefter konstaterades att det finns ett årsmötesbeslut på att styrelsen har mandat att teckna avtal om en ny lokal när man nu hittat en sådan.

Nästa punkt på dagordningen rörde föreningens 40-årsjubileum nästa år. Detta kommer att firas på tre sätt:

1. Ett extra tjockt nummer av Anbudet med tillbakablick på föreningens verksamhet.
2. Subventionerad resa till släktforskarlagarna i Skövde.
3. Förtäring i samband med årsmötet.

Därefter presenterades föreningens ekonomi. Prognosen för 2019 är -15 000 kr. Den preliminära budgeten för 2020 slutar på +1000 kr. Mötet beslöt att medlemsavgiften för år 2020 skall vara oförändrad.

Årsmötet kommer att hållas 14/3 2020 och höstmötet 24/10.

Eftersom inga övriga frågor fanns avslutades mötet.

Åke Ellin

Reservryttarens dotter

Jag erinrar mig en teckning av Albert Engström: vid gravölet frågar prästen den nyblivne änkemannen hur han vill minnas sitt bortgångna viv; efter något funderande kom svaret: *"Ho va ändamålsenlig"*. På sitt sätt onekligen ett erkännande eftermäle.

Mina barns morfars farfars mor hette Sophia Christina Anjou och skulle enligt nedärvd familjefolklore ha varit född i Frankrike, anställd vid det franska hovet fram till revolutionen 1789 och ha räknat anor från en ätt varifrån *"de franska kungarna Ludvig (som ju var flera i rad) /tog/ sina bästa män till hovet"*, allt enligt en okänd hävdatecknares biografiska annotationer. Enligt samma källa skulle hon därpå, märkligt nog och efter högst oklara piruetter, ha hamnat i Smålands tassemarker. Sedermera skulle hon i stoiskt förakt avvisat gentila erbjudanden om *"besittningar och arv i Frankrike"*. Ett stolt genetiskt påbrå för mina barn att räkna anor från med andra ord.

Verkligheten bakom denna inverterade askungesaga visade sig dessvärre ligga ungefär lika fjärran från sanningen som avståndet är långt mellan Versailles och Småland. Den påstått förrymda uppvakterskan vid det franska hovet uppenbarades som dotter till en, som det vill förefalla, begränsat arbetsför (eller möjligen duktigt arbetsskygg) diversearbetare från Västervik, Petter Anjou. Han var visserligen av fransk stam – vallonsläkt invandrad i Sverige på 1600-talet – men därefter synes ingen i familjen ha varit på ambulerande fot utanför det egna häradet.

Petter Anjou var gift med Inga Helena Hertzman, född 1771 utanför Söderköping. Hennes far var reservryttare, kyrassjär vid Östgöta kavalleriregemente. Det skulle visa sig vara ruter i reservryttardottern; hon skulle få ta törn mot livets vedermödor med både handlingskraft och hårda nypor. Och gudarna ska veta att hon ställdes inför prövningar.

Hon gav liv åt fem barn; tre strök med av sjukdom i barndagen och en stackare blev innebränd vid en eldsvåda när hemmet gick upp i lågor. Det sista barnet, den förmenta rymlingen från franska revolutionen Sophia Christina Anjou, var den enda som nådde vuxen ålder.

Modern Inga Helena Hertzman, först alltså gift Anjou och så småningom Wetter, avverkade veterligen tre karlar, vilka antingen föll ifrån eller annorledes fallerade så att hon själv fick ta rodret och styra upp i vind och manövrera förbi blindskären (kanske inte alltid efter konvensans och regelbok men alltid med okuvlig dådkraft). I den mån ytterligare

manfolk förekommit i hennes liv har de i vart fall inte avsatt några spår för eftervärlden.

Hennes rendez-vous med den siste av karlarna ägde förmodligen rum under midsommargillet på Hultsfreds slätt 1812. Inga Helena befann sig i änkesorg när en ung knekt dök upp, fotsoldaten Johannes Nilsson Tapper från Vena, uppenbarligen i ett tillstånd av flammande brånad. Man föreställer sig lätt hur knekten, i sin flotta mundering med guldknappar och skärmmössa, nytvagad i skrevet och med vaxade mustascher och med en bottensats av brännvin i skrovet, hoverade sig skojskrivet för att muntra den nyblivna änkan. Och det tog skruv. Långt innan hennes sorgeår gått till ända hade kurtisen tagit en vändning som inte var direkt planerad. Hon hade 41 år gammal försatts i dräktighet av sin 24-årige adoratör men officiellt slagit av sex år på sin ålder, helt klart för att något nalkas den blivande barnafadern i ungdomlighet. Antagligen var det ursprungligen en vit lögn av Inga Helena, levererad i stundens ingivelse under fällen i fällbänken, en lögn som sedan inte kunde backas. Den vidarebefordrades följaktligen till prästen och Inga Helena skulle under resten av sitt liv bli bokförd med sin ålder sålunda präktigt rabatterad.

Övertygad om det oöverlagda i att inträda i en allians med knekten Tapper tog Inga Helena omedelbart efter nedkomsten sin mats ur skolan och rymde med dottern och den nyfödde sonen till Ödshult, på den tiden en replipunkt för resande mellan Vetlanda och den närliggande metropolen Nye. Där lär hon ha gått i sold hos den lokale gästgivaren, säkert en god rekrytering ty alla tecken tyder på att hon sedan närmare ett decennium tillbaka arbetat i krögeribranschen och därmed förskaffat sig både erfarenhet av och nödvändigt handlag för sådan ruljans.

Inga Helena skulle så småningom, 1827, själv överta gästgiveriet i Ödshult på arrenderad gård och driva verksamheten vidare åtskilliga år framåt, kanske ända till sin död 1844.

För att främja uppkomsten av härbärgen hade redan drottning Kristina en gång i tiden beviljat tavernorna lokala spritutskänkningsmonopol i syfte att locka entreprenörsinlade förmågor till yrket. En gästgivare var emellertid underkastad rigorösa bestämmelser; reglementet föreskrev att den vägfärdande skulle tillhandahållas ett anständigt nattläger, en bit mat med hyggligt vaskade bestick och, inte minst viktigt, möjlighet till fortsatt resa med utvilade hästar. Just det sistnämnda, det s.k. skjutshället, blev en impopulär pålaga på traktens bönder (adel och präster var förstås undantagna),

vilka efter ett upprättat schema var förpliktade att inställa sig vid gästgiveriet och mot knapert vederlag bestå med häst och vagn till vägförandes tjänst.

Ibland uteblev resenären. Bonden fick vänta i tomme och, när han ändå beordrats vara på plats, förjagades tiden inte sällan under ymnig utprovning av etablissemangets monopolfaciliteter. Av detta skäl fann skjutshället sina opponenter också bland bondmororna.

Det säger sig självt att det lokala gästgiveriet blev en given träffpunkt för ortens befolkning. Här kallades till tima och urtima ting, här avhölls marknader och auktioner, här ackorderades och skvallrades, här söps det och här slogs det.

Gästgiveriet i Ödshult.

Av en gästgivare förväntades varjehanda insatser, särdeles krävande för en kvinna. Inte nog med att Inga Helena skulle vara ställets *chef de cuisine* och allt-i-allo i övrigt, hon måste tvunget också ha förvärvat ordentligt skinn på näsan (och inte oävna biceps) för att ta itu med påfluget och överlastat karlfolk. Förvisso hade hon själv passerat ungdomens flor – både till verklig och bokförd ålder – men hon fick helt säkert ständigt vakta på att avvärja pilska utfall av tilltagsna gäster, som ville vädra sin libido hos tavernans unga tjänstepigor. 1842 framställde en resande ett klagomål om utebliven skjuts i dagboken för Ödshults gästgiveri. En i sig trivial kontrovers rullades upp men det intressanta i målet är att den som i egenskap av gästgivare och alltså haft att bestyra med skjutshället uppgavs vara en avskedad f.d. *”hovslagare och djurläkare vid Smålands busarregemente”* vid namn Magnus Ahlberg. Ahlberg var emellertid helt ovillig att ens svara i saken och påstod i stället att gästgiveriet drevs, inte av honom, utan av *”änkan Wetter”*. Inga Helena Wetter

framhöll å sin sida i skrift till landshövdingen, som blivit inkopplad, att *”jag /är/ alldeles oskyldig och nu mera avsakat mig med detta krängel det icke tillräknar mig eller besvärar mig med någon kostnad”*.

Ahlberg och *”änkan Wetter”* är således 1842 långt ifrån samsynta i frågan vem som egentligen förestod gästgiveriet. Vad ska man tro om detta?

Det vi får veta om Ahlberg vittnar om att han måste ha varit en utstuderat ful fisk. Han hade inte bara fått sparken från det militära på grund av sitt ömsinta förhållande till brännvin; flera gånger hade han bötfällts för fylleri. Sin stackars hustru brukade han halvt om halvt banka livet ur när andan

föll på. Kort tid efter den ovan omskrivna incidenten med skjutsförsummelsen tog han sig dessutom före med det rysliga tilltaget att slå ihjäl en medbroder i Ödshult. Han dömdes för dråpet att mista livet genom halsuggning (dock sedermera benådad).

Inga Helena kan inte gärna ha varit okunnig om den rätt ruggiga meritlista Ahlberg hunnit samla på sig redan före dråpet. Man frågar sig hur i fridens namn hon kunnat släppa in en sådan buse i sin gästgiverirörelse?

Här ska nu erinras om att Inga Helena 1842 visserligen enligt kyrkobokföringen gällde för att vara 65 år men i realiteten faktiskt passerat 70, d.v.s. för tungt arbetande kvinnor även i våra dagar en högst ansenlig ålder då flertalet sedan länge lämnat yrkeslivet bakom sig. Min tro är att hon velat dra sig tillbaka från vardagslivets vedermödor men samtidigt försäkra sig om tillgång till någon änkans skärv

under återstoden av livet. Och då tvingats godta en obskyr kompanjon, som hon anförtrorde den dagliga driften, men där hon själv formellt måste kvarstå som ansikte utåt, helt enkelt fungera som bulvan för skurken Ahlberg.

Kanske tack vare denna sluga, men möjligen moraliskt tvivelaktiga, manöver lyckades hon undgå den lott som mot slutet av livsvandringen annars beskärdes änkor utan undantagsrätt eller förmögenhet; för dem återstod inget annat än tiggargastaven och att ge sig ut på en förnedrande sockengång bland bättre beställda bybor. Det slapp hon.

Man skulle förvisso kunna hävda om Inga Helena Hertzman/Anjou/Wetter att – precis som Albert Engströms gubbe sa – *”ho va ändamålsenlig”* in i det sista i sina göranden och låtanden. Och det kan väl också vara ett genetiskt påbrå att uppskatta.

Ulf Lindén

Min släktforsarsafari 2019

Jag uppmanade i våras att alla de som skulle ut och släktforska på platser där anfäder bott skulle skriva ner några rader om sin upplevelse. Min egen släktforsarsafari gick till England i år!

I ganska många år letade jag efter min mormors tvillingbror Carl Emil Larsson född 1883 i Fogdö församling. Jag hade hört av släktingar att han rest utomlands och då misstänker man helt naturligt att han rest till USA. Men icke, det fanns inte ett spår av honom där!!

Jag chansade och googlade på Carl Larsson 1883 och fick napp från Australien! Hoppsan!! Det visade sig att en sonson Robert Larson hade flyttat dit, sökt sina rötter som han lagt ut i ett släkträd och visst var det rätt "gubbe" på fotot, det såg jag direkt. Nåväl, en kusin till mig lyckades få kontakt med denne Robert och för två år sedan så kom Robert med hustru och hans syster Heather med make på besök i Sverige.

Det visade sig att Carl jobbat som snickare på en båt som lossade i England och där träffade han Rose i Sheffield, stannade kvar och gifte sig med henne. De fick två söner, John och Daniel. John blev far till Robert, Heather och Daniel (Danny kallad).

Första veckan i oktober blev det bestämt att vi, jag och mina två vuxna barn Staffan och Pernilla, skulle besöka min sysling Heather som är gift med Allen och bor i Newcastle. Det blev nästan fyra underbara dagar med dessa generösa människor, som hela tiden framhöll att vi var samma familj och mycket välkomna. De kunde inte särskilt mycket om släkten så jag delade med mig av min släktforskning från Sverige.

Det var för kort besök för att hinna med att besöka Sheffield men jag fick ett foto av huset där farfar Carl bott ihop med sonen Johns familj. Heather som gick i skolan när Carl fick en stroke och låg till sängs, berättade att hon varje dag efter skolan satt på hans sängkant och då pratade han svenska med henne. Hon kom fortfarande ihåg några fraser och glosor!

Vi var mycket nöjda med resan både jag och barnen och jag är ganska säker på att de kommer att hålla kontakt i många år med ättlingar till Carl som lever kvar i London och Sheffield.

Lena Sundin Andersson

Kalendarium för ESSFs aktiviteter i Strängnäs våren 2020

Aktivitet	Datum	Dag	Tid	Plats	Föreläsare/Stödperson/Ämne
Släktforskningens dag	18 jan	Lördag	11-14	Multeum Strängnäs	Vi visar släktforskning för alla intresserade, som också inbjuds att besöka vår lokal söndagen därefter.
Släktforskningens dag	18 jan	Lördag	12.00	Multeum Strängnäs	Södermanlands regementes och dess personals betydelse för Strängnäs - Inge "Fritte" Bergkvist
Temakväll	4 feb	Tisdag	18-20	Lokalen S-näs	Min Släkt (dataprogram) - Lillemor Spoong
Berättarkväll	18 feb	Tisdag	18-20	Lokalen S-näs	Vägen till våra gemensamma anor - Eva Vajstedt & Birgitta Munkhammar
Föredrag	26 feb	Onsdag	18.30	Multeum S-näs	Herremän & Bönder i Mälardalen - Carl Mikael Carlsson, forskare vid u.u. inom genus och arbete
Temakväll	3 mars	Tisdag	18-20	Lokalen S-näs	Handskriftstyvning, ta med dina svåra texter så hjälps vi åt - Inggärd Jensen
Berättarkväll	17 mars	Tisdag	18-20	Lokalen S-näs	Faster Greta som emigrerade till Salt Lake City 1918 - Kristina Rosén berättar
Temakväll	7 april	Tisdag	18-20	Lokalen S-näs	Kartforskning, gamla och nya kartor - Kenneth Engwall
Berättarkväll	21 april	Tisdag	18-20	Lokalen S-näs	Signe Kristina, en tjej på glid - Lillemor Spoong berättar
Föredrag	29 april	Onsdag	18.30	Multeum S-näs	Offentliga avrättningar, ett mörkt kapitel i svensk historia - Desiree Kjellberg, museichef Sveriges Fängelsemuseum

ESSF Strängnäs: Studieförbundet, Källgatan 3 B, Jägarsalen
Strängnäs Multeum Eskilstunavägen 2

Ändrade e-postadresser

Från den 1 januari 2020 kommer föreningen få nya e-postadresser

info@essf.se sekreteraren
kassor@essf.se kassören
ordforande@essf.se ordföranden
webmaster@essf.se webmaster för hemsidan

Aktivitetsgruppen i Eskilstuna

Gun Sundberg, ledamot i ESSF:s styrelse, har av styrelsen fått i uppdrag att svara för planeringen av de aktiviteter – föredrag, temakvällar, studiebesök mm – som arrangeras av ”Eskilstunafalangen” inom ESSF. Hon har på kort tid lyckats fånga upp ytterligare tre medlemmar som är villiga att jobba med denna viktiga uppgift.

Av naturliga skäl kan de inte ännu i Anbudet presentera vårens program – men det kommer. Tills vidare ber de att få hänvisa till hemsidan och e-postutskicken med information om kommande aktiviteter.

Redaktionskommittén önskar dem lycka till.

Från vänster i bild ses Gun Sundberg, Mia Brunell, Anette Hallbert och Eva Callmer

Sven Kullman

Nya medlemmar i ESSF

Nedanstående nya medlemmar hälsas hjärtligt välkomna till Eskilstuna-Strängnäs Släktforskarförening och vår ambition är att ni skall ha stor glädje av ert medlemskap.

Styrelsen

Marie-Louise Selander
Andreas Andersson
Lars Bertil Johansson
Kerstin Johansson
Britt-Marie Willis
Liselott Olsson Fäldt
Ann-Sofie Pålmyr

Eskilstuna
Åkers styckebruk
Eskilstuna
Eskilstuna
Eskilstuna
Stallarholmen
Husby-Rekarne

Elisabeth Swenneby
Hans Gösta Killgren
Margareta Vinter
Britt-Mari Lundberg
Ing-Marie Elfvingsson Rombo
Ragni Lundqvist

Strängnäs
Strängnäs
Eskilstuna
Eskilstuna
Eskilstuna
Norrköping

Stoppdatum för Anbudet nr 1–2020 är den 27 januari

Min DNA-träff

Samma hus som omslagsbilden, tagen vid vårt besök i Torsås. Inger, jag och min mor.

Jag skickade in ett DNA test till FamilyTreeDNA i april 2018 med stor nyfikenhet.

Men vi börjar med lite släkthistorik och går tillbaka till 1889 då min mormors mor *Ida* föddes i Torsås på Skärgöls ägor. Hon hade 9 syskon, den äldsta född 1883 och den yngsta *Hanna*, född 1903.

Hela familjen med föräldrarna Per & Maria flyttar från Skärgöls ägor i Torsås omkring 1891, då är *Ida* omkring 2 1/2 år. De flyttar då till gården Slätafly 1:4 i Torsås som Pers far Peter Olsson-Steen köpte 1864.

Där bor *Ida* tills hon är omkring 15 år (1904), då hon åker till Gotland och tar tjänst som piga på olika gårdar fram till 1909. *Ida* återvänder hem till föräldrarna i Slätafly mellan april till oktober 1909 för att sedan återvända till Gotland som piga igen i november 1909 och stannar till midsommar 1910. Då återvänder *Ida* hem till föräldragården Slätafly i Torsås, hon är även då gravid i 7:e månaden.

Hon får i augusti 1910 en son, *Sigurd*, fader okänd.

Ida stannar på föräldragården fram till hösten 1913 då hon åter igen flyttar till Gotland, men lämnar sonen *Sigurd* kvar hos föräldrarna som tar hand om honom under hans uppväxt.

Ida gifter sig med Jakob (mormors far) i november 1913 på Kvinnegårde i Havdhem. De får 7 barn tillsammans mellan åren 1914–1928, varav min mormor Elsie är yngst.

Åren går

Jag lade upp ett släkträd i början av sommaren 2018 på FTDNA, på ca. 4 generationer. Senare under sommaren såg jag att de två översta matchningarna hade lagt upp varsitt släkträd (bägge stod som 2nd Cousin-3rd cousin, den ena Shared cM 223 och Longest Block 57 och den andra Shared cM 161 och Longest Block 57. Bägge var X-Match).

Jag gick in på det första trädet (Greta), där var det inte mycket upplagt, bara hennes pappa och mamma.

Det andra trädet (Inger) var betydligt utförligare. Det första jag såg var att Greta var mor till Inger. Sedan kände jag igen namnet på hennes mormors far Per & mormors mor

På gårdsplanen vid ladugården står ett stort vårdträd. Enligt sägnen sägs det att Peter Olsson-Steen planterade detta 1864 när familjen kom till gården.

Maria samt gårdsnamnen där de var födda. Sen reagerade jag på deras dotter Hannas födelseplats, Slätafly (*Hanna*, se början på texten, är Ingers mormor).

När jag ser dessa samband skickade jag ett mejl till Inger och skrev: "Jag tror att vi är släkt" och förklarade även hur, att min mormorsmor *Ida & Hanna* är syskon. Efter någon vecka ringer det en person från Torsås, som visar sig vara Inger. Efter en stunds pratande om släktförhållanden bjuder hon in oss att komma och hälsa på till våren, så att hon kan visa oss runt där slakten bott, hon bjuder även in min mor Gun-Britt. Jag pratar med min mor som gärna följer med då det visar sig att den sidan av slakten i Torsås har det pratats ytterst lite om.

Torsås kyrka

Under hösten kommer det ett handskrivet brev med bilder och intressanta uppgifter från Inger.

Sen i februari 2019 ringer jag till Inger och vi planerar in att åka och besöka henne i Torsås i början av april. Så fredagen den 6 april -19 åkte jag, min hustru och min mor till Torsås, det vart ett kort men intensivt besök då vi var tvungna att komma hem till lördagskvällen.

Vi kom fram till Ingers hus i Torsås framåt eftermiddagen kvällen, där blev vi mottagna av Inger och Greta. Vi blev inkvarterade hos henne med sovplatser och mat. Sen blev det en massa prat om släktförhållanden, titta på foton och jämföra vad vi hittat angående våra anfäder. Behöver jag nämna att det blev ganska sent den kvällen?

Lördagen började med att hon bjöd oss på en spännande biltur, där hon visade var en del av slakten bott. Bland annat var vi fram till "Roys gård" som idag står tom. Roy är barnbarn till *Ida*, alltså *Sigurds* son. Tyvärr blev det så att vi inte träffade Roy, då han idag bor på annat håll.

"Roys gård" är samma plats som min mormors mor *Ida* växte upp på, alltså Slätafly 1:4 (Högås)

Greta, Inger och Gun-Britt

Det var först omkring 1930 som det blev någon typ av körväg upp till gården, Slätafly 1:4, så de kunde börja använda sig av häst och vagn. Innan dess var det bara en "kostig" sista biten som de fick gå på, ca 2 km från Södra Slätafly.

Slätafly 1:4 ligger ca 15km från Torsås och gränsar mot Blekinge.

Efter vår rundtur besökte vi Torsås kyrkogård där vi gick runt och Inger visade oss flera släktgravar. Bland annat min mormors mormor Marias grav.

Efter två intressanta och händelserika dagar med mycket information och gästfrihet var det så dags att ta farväl, för denna gång.

Släktförhållanden:

Per och Maria (mm mm)

Deras döttrar *Ida* (mm m) och *Hanna*

*Ida*s barn: sonen *Sigurd* och dotter *Elsie* (mm) och *Hanna*s dotter *Greta* är kusiner

Sigurds son *Roy* och *Elsies* dotter *Gun-Britt* (min mor) och

Gretas dotter *Inger* är sysslingar

Gun-Britts son *Peter*, jag med andra ord.

Källor

Muntliga

Födelsebok Torsås

Husförhörslängder Torsås, Björke, Stånga, Havdhem

Peter Hallberg

Ny lokal i Eskilstuna

Utsikt från "vårt" rum

Medborgarskolan på J A Selanders gata 1 i Eskilstuna

Kaffeterian

Ett konferensrum för max 10-12 personer

Ett större rum, danslokal med spegel på ena kortväggen, men som man med biosittning kan få plats med ca 40-50 personer

Ett större rum med ca 20 platser (biosittning ca 40 platser)

Vid årsskiftet lämnar vi Dambergsgatan 1 i Eskilstuna och flyttar in i Medborgarskolans lokaler på J A Selanders gata 1 i centrala Eskilstuna.

Huvudskälet är naturligtvis ekonomin.

Vi betalar ingen hyra till Medborgarskolan och slipper hyreskostnaden för Dambergsgatan. Men vi får också mycket fräscha lokaler. I avtalet ingår ett "eget rum" där vi kan ha några datorer för öppet hus, fri Wi-Fi, fritt kaffe (dock ej kaffebröd), städning, tillgång till kopieringsapparat, möjlighet att boka konferensrum. Lokalen är handikappvänlig vilket inte lokalen på Dambergsgatan är.

Motprestationen är att all bildningsverksamhet skall ske genom Medborgarskolan, kurser, föredrag, registervårdsgrupp, gravstensinventering mm.

Nackdelen för oss är att vi måste göra oss av med en massa saker som vi samlat på oss under årens lopp. Vi kommer att ta med det viktigaste t.ex. facklitteratur, ett antal datorer mm. till Medborgarskolan. Sedan kommer vi att sälja det som går att sälja via t.ex. Blocket, flytta en del till Strängnäs, skänka/sälja till medlemmar, lämna till Retuna mm.

Jag tror att det kan bli en uppräckning för Eskilstunadelen av föreningen med nya fräscha lokaler och gå ifrån den gamla nedslitna källarlokalen på Dambergsgatan.

Kjell Ivarsson

Stallarholmens Hembygdsförening

Kort historik om hembygdsföreningen

Den första impulsen till att bilda en hembygdsförening kom under en hembygdskurs år 1957 som anordnades av Erik Hed som var kantor i Ytterselökyrka och lärare i Tuna skola. Vid ett möte i Godtemplarlokalen den 17 mars 1958, efter ett föredrag av landsantikvarie Ivar Schnell, beslutades att bilda Stallarholmens Hembygdsförening.

Föreningen är medlem i Sveriges Hembygdsförbund som är såväl politiskt som religiöst obundet. I stadgarna för Stallarholmens Hembygdsförening är inskrivet att "Föreningens ändamål är att verka för att bygdens miljö och kulturarv förs vidare till kommande släktled."

Medlemsantalet var det första året 60 personer. Detta har stadigt ökat och 2018 i december var det 462 personer och under 2019 har antalet ökat än mer, vilket är glädjande.

Hembygdsföreningen har haft ett flertal ordföranden under åren. Föreningens förste ordförande Sten Wahlström var ordförande i nio år och efterträddes i tur och ordning av Olof Forsbäck och Erik Blomqvist. Den senare har skänkt många av de föremål som finns i museet. Därefter övertog Staffan Qvarnström ordförandeskapet och ledde föreningen i tjugotvå år (1976 – 1998). Under den tiden samlades många föremål och dokument om bygden in till arkivet och museet. Alla föremål är dokumenterade i en inventarieförteckning. Däremot är alla skrifter och bilder är inte lika väl katalogiserade.

Efter Staffan Qvarnström har det varit flera personer som har suttit kortare perioder. Sven G Nilsson var ordförande mellan 2010–2012. Sven G har bidragit med fantastiska bilder och bildspel om bygden, sammanställda av gamla och nya bilder. En stor bildskatt. De flesta bilderna är digitaliserade.

Det har nu kommit in nya sätt att spara bilder och dokument. 2016 gjordes en ny hemsida som 2019 reviderades. Till hemsidan finns Bygdeband som är en tjänst som hembygdsföreningarna kan ta del av genom hembygdsförbundet. För Bygdeband finns en lokal redaktör som sköter all dokumentation beträffande de platser och personer i bygden som läggs in. I Stallarholmens hembygdsförening är det Bertil Lindh som är redaktör för både hemsidan och Bygdeband. Bertil har stora kunskaper om hur man får fram information om platser och personer från svunna tider. Den som har intressant information om platser och personer kan kontakta

Bertil och han kan då uppdatera Bygdeband med de uppgifter som lämnas.

På hembygdsföreningen finns också sparade tidning-surklipp från Strengnäs Tidning och Södermanlands nyheter. Alla klipp handlar om händelser i Stallarholmen ifrån 1950-talet och framåt, Vi har också många foton på konfirmander, skolklasser och från arbetsplatser. Det finns också en gedigen samling med information om Mälsåker och många pärmar med bygdehistorier, exempelvis det som Sture Appelblom samlat in under åren. Den samlingen kommer vi att be Arkiv Södermanland att ta hand om och systematisera.

Hembygdsföreningen har sin hemvist i Toresunds gamla kyrkskola som ligger bredvid kyrkan. Eftersom kyrkan är från 1100-talet kan man nog utgå ifrån att det fanns hus på platsen vid ungefär samma tid. Ursprungligen har huset tjänstgjort som tingshus och mötesplats för de som styrde och ställde i Toresunds församling. Toresunds kyrka var en s.k. tingskyrka för Selebo härad. År 1812 blev en del av huset skola. Undervisningen pågick ända fram till 1957 då skolan lades ner och den nya centralskolan invigdes. Lokalerna har sedan nyttjats som församlingshem fram till 1987 då kyrkan beslutade att låta Stallarholmens hembygdsförening disponera huset. I bottenvåningen finns ett museum och en trappa upp i den gamla skolsalen anordnas medlemsträffar och tillfälliga utställningar.

Släktforskarföreningens medlemmar är välkomna att ta kontakt med hembygdsföreningen i frågor då de tror att vi kan bidra med ytterligare information om platser och personer.

Margareta Borg
Ordförande

Boktips

Brända hemman

Förra året utkom första delen av Gunnar Linds fantastiska arbete Brända hemman som handlar om det ryska anfallet mot Stockholms skärgård 1719.

Karl XII var död, men den svenska riksledningen ville inte gå med på de ryska fredsvillkoren. För att tvinga Sverige till ett fredsslut skickade tsar Peter en flotta av hundratals roddgallärer, som förhärjade hela Stockholms skärgård och delar av kusten från Gävle till Norrköping.

I bokens första tredjedel ger författaren en historisk bakgrund till händelserna. Därefter redovisar han för varje ö historien från äldsta tid fram till och med härjningarna 1719. Allt illustreras med ett stort antal gamla kartor. I mängder av notiser beskrivs intressanta sidofakta.

Verket utgör en fantastisk källa för alla med intressen i Stockholms skärgård. Den utgivna första delen omfattar händelserna i Roslagen och i en kommande del kommer händelserna i södra delen av skärgården att beskrivas. Kort sagt historia när den skrivs som bäst.

Åke Ellin

Horet i Hälsta

Väld – död – äktenskaplig otrohet skildras i en sann och spännande historia från 1600-talets Sverige. Innehåller även bildmaterial i kartform av Erik Dahlberg.

Författaren Karin Hassan Jansson och Jonas Lindström är historiker från Uppsala. Genom deras studier i domböcker

ger de oss läsare en skildring av ett 300-årigt autentiskt rättsfall.

Vi får bl.a. ta del av stormaktstidens fadersvälde: Gud – kungen – husbonden. Boken ger en inblick i det förflutna – främmande och bekant. Läsvärd bok.

Gunilla Thörne

Sverige vid avgrunden. 1808–1814

Författare: Dag Sebastian Ahlander.

En i mitt tycke synnerligen intressant och spännande och dessutom lättläst bok som ger en mycket klar bild över Sveriges ”förtvivalde” läge 1808 med ett trefrontskrig; mot Ryssland i Öster, mot Napoleon i söder, mot Danmark i väster. År 1810 valdes av Sveriges riksdag den franske marskalken Jean-Baptiste Bernadotte till tronföljare och läsaren kan följa hans arbete med att rädda Sverige. Släktforskaren får mycket ”kött på benen” av denna bok.

Sven Kullman

Ytterligare tavlor där familjen Kvarnberg finns med

"Tredje och sista delen av Börje Boys släktberättelse. Se Anbudet 2, 3 – 2019"

Frukost i det gröna 1910-1913

"Blinda Britas mamma, Kersti Kvarnberg, oftast kallad "Mor Kersti", är med hjälp av sina två käppar på väg mot bordet. Dottern Kersti står och strör blommor över sin gänglige bror Pontus. Vid bordet står Suzanne med en stor hatt på huvudet, medan Brita är barhuvad med sina snurrade hårflätor. Med hunden Kicki vid sin sida, håller hemhjälpnen Martina på att ur korgen plocka upp det allra sista som hör till bordets fröjder".
Källa: Carl Larssons fotspår

Mor Kersti och dotter Brita

Mor Kersti

*Erik Kvarnberg den yngres hustru Hilma Elisabeth Sundgren (1888-1957) med dottern Greta Elisabeth (1916-2004) gift Elfström. Greta har varit guide på Sundborn i hela sitt verksamma liv.
Källa: Carl Larssons fotspår. Carl Larsson - "Hälsa vackert på farbror", akvarell 1917 - Hilma Kvarnberg och dottern Greta (Elfström)*

Dotter Brita med ryggen mot. Brita var blind.

Skidlöperska Dotter Kerstin Kvarnberg

*Carl Larsson
"Erik Kvarnberg som kung Donalde" Studie till Midvinterblot Olja*

De geometriska kartorna 1630–1655

Skannade och digitaliserade vid Riksarkivet

I januari 2004 påbörjades ett arbete för att skapa en nationalutgåva av de äldre svenska geometriska kartorna. Dessa storskaliga kartor framställdes under perioden 1630–1655. Den största samlingen av äldre geometriska kartor finns i Lantmäteristyrelsens arkiv som hösten 2008 flyttades till Riksarkivet i Arninge. Men även i Riksarkivet Marieberg och Krigsarkivet finns ett antal kartvolymmer. Därutöver finns ett tusental kartor i de regionala lantmäteriarhiverna, i landsarkiven och hos enskilda ägare. Totalt rör det sig om cirka 12 000 akter. Syftet med projektet var att göra det unika innehållet i kartorna tillgängligt för forskning och en intresserad allmänhet.

Projektet har inventerat olika kartsamlingar och kontinuerligt lånat in originalen som har skannats till högupplösta bilder på Riksarkivet. Materialet har sedan lagrats digitalt och en skalenlig kopia har skrivits ut på arkivpapper. All text på kartbild och i Notarum Explicatio (den textbeskrivning som finns till kartan) har tolkats, renskrivits och systematiserats samt registrerats i en databas. Dessutom har all bebyggelse och cirka 30 000 tematiska objekt koordinerats i en GIS-applikation som gör att informationen blir sök-

och hanterbar på olika rumsliga nivåer eller kring tematiska frågeställningar.

Sedan 2010 ligger hela materialet i form av databasen GEORG tillgängligt via Riksarkivets hemsida som open access.

Arbetet har skett i samarbete med Språk- och folkminnesinstitutet (ISOF) i Uppsala, Lantmäteriets forskningsarkiv och Riksarkivet. Projektet har finansierats av Vitterhetskademien och Riksbankens Jubileumsfond och slutfördes under 2010.

Databasen GEORG innehåller flera sökingångar:

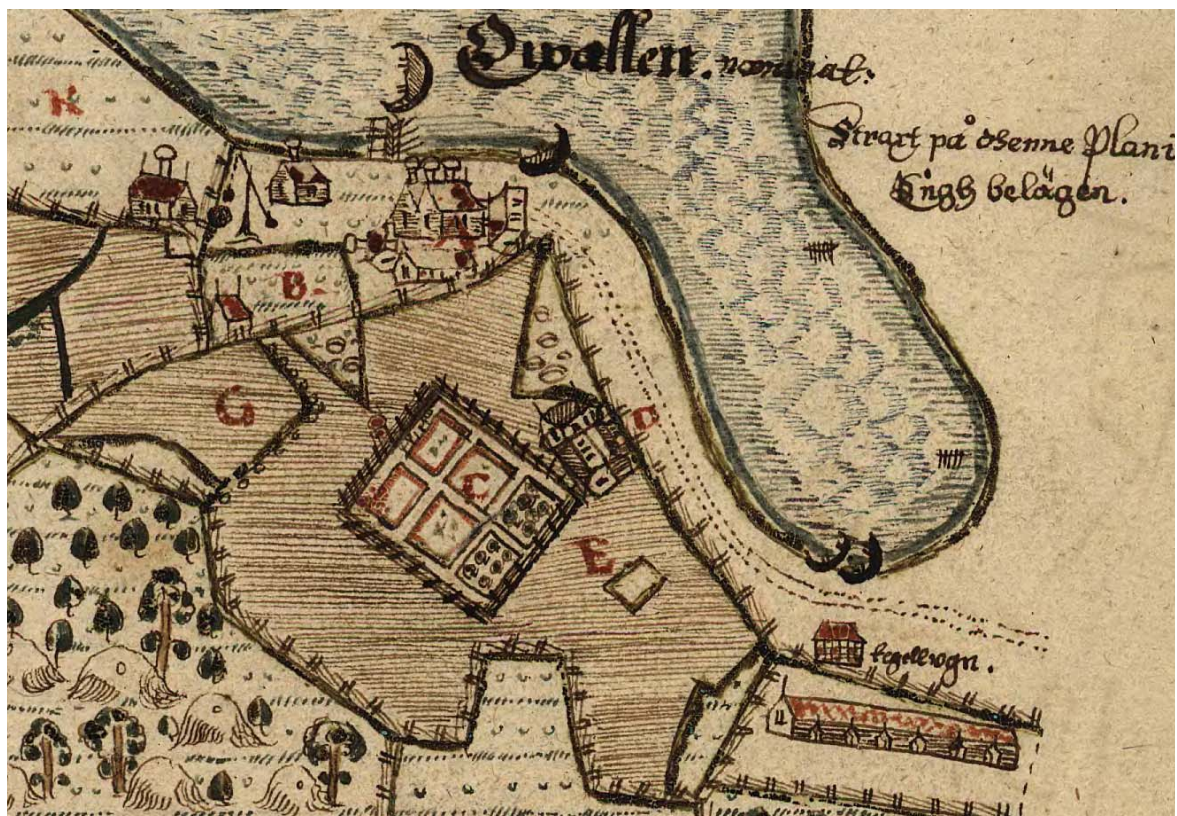
Bläddringsfunktion, kartsamling för kartsamling (digital faksimil)

Topografiskt register + export till Excel av statistiska uppgifter

Fritextsökning (originalstavning)

Sök och visa på karta (Google maps)

Sökning via ort- och personnamn

Margretelund i Österåkers socken, detalj. Lantmätare Sven Månsson 1640. Akt, Smedby:19.

[Lyssna](#) [Till innehållet](#) [Kontakta oss](#) [A - Ö](#) [Webbkarta](#)

[Start](#)

[Att använda arkiven](#)

[Handla och beställ](#)

[Offentlig förvaltning](#)

[Om Riksarkivet](#)

Du är här: [Att använda arkiven](#) / [Börja forska i arkiv](#) / [Om kartor och ritningar](#) / Sveriges äldsta storskaliga kartor

Börja forska i arkiv

- Om kartor och ritningar
- Krigsarkivets kartor och ritningar
- Sveriges äldsta storskaliga kartor**
- Sök bebyggelseenhet via register
- Sök i kartans text
- Sök ort- och personnamn
- Visa kartsamlingar
- Om släkt- och personforskning
- Besök oss
- Vad får jag se
- Historier ur arkiven
- Våra digitala resurser
- Skola och studier

Sveriges äldsta storskaliga kartor

Här kan du ta del av och forska i en unik samling med Sveriges äldsta storskaliga kartor. GEORG innehåller 12 000 kartor över byar och gårdar från perioden 1630-1655. Du kan söka i materialet på olika sätt, via register eller via modern karta och även exportera databasen uppgifter till Excel.

Prästgården, klockargården samt kyrkan och klockstapeln i Tingstad, Lösings härad i Östergötland redovisas i akt D4:139. Bilden är beskuren.

Gå direkt till

- [Nationalutgåva av de äldre geometriska kartorna](#)
- [Yngre geometriska kartor](#)
- [Hjälp med DjVu-installation](#)

Relaterade länkar

- [Lantmäteriet/Historiska kartor](#)
- [SOFI, ortnamnsregistret](#)

[ie/yngre-geometriska-kartor](#)

Skärmdump från Riksarkivets hemsida (dec. 2016) som visar sökvägar och relaterade länkar

BSVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ**BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING**

Vid definitiv eftersändning återsändes försändelsen
med nya adressen på baksidan till:
ESSF, Dambergsgatan 1, 633 41 Eskilstuna

Välkommen som fortsatt eller ny medlem i Eskilstuna-Strängnäs Släktforskarförening

Vi är tacksamma för inbetalning av årsavgiften (se nedan) så snart som möjligt, dock senast den **31 januari 2020**.

Vid inbetalning kan du klippa ut och använda inbetalningskortet nedan. Om du betalar på annat vis ber vi dig vänligen att uppge medlemsnummer (se adressfältet på tidningen), familjemedlems namn, e-postadress och tel.nr.

Styrelsen

Klipp längs den streckade linjen

Blankett för betalning via Privatgirot**BANKGIRO INBETALNING/GIRERING AVI**

Meddelande till betalningsmottagaren

Fullbetalande medlem	250:-
Familjemedlem	150:-
Ungdomsmedlem (t o m 23 år)	50:-

Medl.nr

Familjemedlems förnamn

E-post.....

Tel

Avsändare (namn och postadress)

Betalningsmottagare (endast namn)

Eskilstuna - Strängnäs Släktforskarförening

Svenska kronor

öre

Till bankgironr (xxx-xxxx eller xxxx-xxxx)

805-3431